

Διάταξη Θεματικής Ενότητας DEE 122 / Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Σχολή	ΣΟΕΔ	Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης	
Πρόγραμμα Σπουδών	DEE	Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	
Θεματική Ενότητα	DEE 122	Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	
Επίπεδο	Προπτυχιακό	Μεταπτυχιακό	
		Μάστερ	Διδακτορικό
		√ (Διαπανεπιστημιακό)	
Γλώσσα Διδασκαλίας	Ελληνική		
Τύπος Διδασκαλίας	Εξ αποστάσεως		
Τύπος Θεματικής Ενότητας	Υποχρεωτική		Επιλογής
	√		
Αριθμός Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων	Σύνολο	Φυσική Παρουσία	Τηλεσυναντήσεις
	4	2	2
Αριθμός Εργασιών	2		
Υπολογισμός Τελικής Βαθμολογίας	Εργασίες		Τελικές Εξετάσεις
	30 %		70 %
Αριθμός Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)	15		

Περιγραφή Θεματικής Ενότητας

Η Θεματική Ενότητα DEE122, «Προστασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» αποτελεί μέρος του υποχρεωτικού κορμού των μαθημάτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Η Θεματική Ενότητα στοχεύει στην εξοικείωση του φοιτητή με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο του ενωσιακού δικαίου.

Σημείο εκκίνησης αποτελούν η ιστορική εξέλιξη της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ενωσιακό δίκαιο, η διαφοροποίηση αλλά και η συσχέτισή της με αυτήν που παρέχεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης και ειδικότερα από το κύριο δικαιοδοτικό του όργανο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Ακολουθεί η μελέτη του θεσμού της ιθαγένειας και της αρχής της μη διάκρισης, ορισμένων κατηγοριών δικαιωμάτων (πολιτικά, κοινωνικά), συγκεκριμένων επιμέρους δικαιωμάτων (κυκλοφορίας, προστασίας προσωπικών δεδομένων, αρχή *ne bis in idem*) και δικαιωμάτων συγκεκριμένων φορέων (αιτούντες άσυλο). Το ενδιαφέρον εστιάζεται στη συνέχεια στο ενδεχόμενο προσχώρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και στις συνέπειες αυτής στο επίπεδο της παρεχόμενης από την ΕΕ προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Έμφαση δίδεται επίσης στη διάρθρωση των σχέσεων ΕΕ και Ηνωμένων Εθνών υπό το πρίσμα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Θεματική Ενότητα ολοκληρώνεται με τη μελέτη των κανόνων ενωσιακού δικαίου που διέπουν τις σχέσεις της Ένωσης αφενός με τα κράτη μέλη όταν αυτά απειλούν να παραβιάσουν ή παραβιάζουν σοβαρά τα ανθρώπινα δικαιώματα και αφετέρου με τα τρίτα κράτη (υποψήφια προς ένταξη και μη).

Προαπαιτούμενες Θεματικές Ενότητες

DEE 111 | Θεσμικό Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύνθεση Βαθμολογίας

Τρόπος Αξιολόγησης	Βαρύτητα στον τελικό βαθμό	Φόρτος εργασίας	
		Ώρες	ECTS
Εβδομαδιαία Μελέτη- Ασκήσεις-ΟΣΣ (14 εβδομάδες *~18 ώρες) (2 εβδομάδες *~25 ώρες)	0 %	~275 - ~330	11
Εργασία 1	15 %	~50 - ~60	2
Εργασία 2	15 %	~50 - ~60	2
Τελική Εξέταση	70 %	3	-
Σύνολο	100%	~375 - ~450	15

Κανονισμοί Βαθμολογίας και Τρόποι Αξιολόγησης

- Ένας/Μια φοιτητής/-τρια βαθμολογείται με 10, αν συγκεντρώσει το 100% της πιθανής βαθμολόγησης.
- Ένας/Μια φοιτητής/-τρια βαθμολογείται με 9, αν συγκεντρώσει το 90% της πιθανής βαθμολόγησης, δηλαδή, $90\% \cdot 10 = 9$, και ούτω καθεξής.
- Βαθμός επιτυχίας (Passing rate)
  - 50% Εργασιών, Δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις μιας Θ.Ε. έχουν οι φοιτητές/-τριες που κατοχύρωσαν αθροιστικά τον ελάχιστο απαιτούμενο βαθμό ($\geq 50\%$) στις γραπτές εργασίες.
  - 50% Τελικής εξέτασης

Αν ένας/μια φοιτητής/-τρια συγκεντρώσει βαθμολογία με δεκαδικό ψηφίο, τότε αυτό στρογγυλεύεται στην πλησιέστερη μισή μονάδα.

Κύριες δεξιότητες που θα πρέπει να αναπτυχθούν

Οι φοιτητές/-τριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς την εν λόγω Θεματική Ενότητα, αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να:

- Αντιλαμβάνονται τη θέση και το ρόλο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αξιολογούν κατά πόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση προστατεύει αποτελεσματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο στο εσωτερικό της όσο και εκτός ενωσιακών συνόρων.
- Αναγνωρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα που προστατεύονται από το δίκαιο, πρωτογενές και παράγωγο, της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Προσεγγίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αποτελεσματική προστασία τους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της οικουμενικότητας, του αδιαιρέτου και της αλληλεξάρτησης μεταξύ των δικαιωμάτων.
- Αναλύουν τους σχετικούς με τα ανθρώπινα δικαιώματα κανόνες του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρησιμοποιώντας όλα τα αναγκαία ερμηνευτικά εργαλεία, υπό το φως των αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αξιοποιούν τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα προκειμένου να είναι σε θέση να συμβάλλουν στην ουσιαστική προστασία των τελευταίων τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο.

Αναμενόμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές/-τριες που θα ολοκληρώσουν επιτυχώς την εν λόγω Θεματική Ενότητα, αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να:

Γνώση (Knowledge)

- Προσδιορίζουν τον φορέα, τον χορηγό και τον εν δυνάμει εχθρό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Γνωρίζουν το δικαιοδοτικό μηχανισμό προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Αναφέρουν τις ουσιαστικές διαφοροποιήσεις μεταξύ του συστήματος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ και της ΕΣΔΑ.
- Περιγράφουν τα δικαιώματα που απορρέουν από το θεσμό της ευρωπαϊκής ιθαγένειας.
- Απαριθμούν τα κοινωνικά δικαιώματα που προστατεύονται από το δίκαιο της ΕΕ.
- Ορίζουν τις έννοιες «πρόσφυγας» και «αιτών άσυλο» στο πλαίσιο του ενωσιακού δικαίου.

Κατανόηση (Comprehension)

- Διαφοροποιούν τα ανθρώπινα δικαιώματα ανάλογα με τη φύση καθενός.
- Εξηγούν την αλληλεξάρτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Κατανοούν τους λόγους της σταδιακής ένταξης της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ενωσιακό δίκαιο.
- Συγκρίνουν το καθεστώς του Κανονισμού «Δουβλίνο II» με αυτό του Κανονισμού «Δουβλίνο III».

- Διακρίνουν τις άμεσες από τις έμμεσες διακρίσεις.
- Εντοπίζουν τα κενά στην προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων στην ενωσιακή έννομη τάξη.

Εφαρμογή (Application)

- Εφαρμόζουν τους κανόνες του ενωσιακού δικαίου, όπως έχουν εξειδικευθεί νομολογιακά, σχετικά με το δικαίωμα κυκλοφορίας.
- Λύνουν προβλήματα διακριτικής μεταχείρισης εφαρμόζοντας τους σχετικούς κανόνες του ενωσιακού δικαίου και τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).
- Χρησιμοποιούν τη νομολογία του ΔΕΕ και το ισχύον ενωσιακό νομικό πλαίσιο προκειμένου να είναι σε θέση να προσαρμόζουν στις απαιτήσεις της σύγχρονης ηλεκτρονικής εποχής την αντιμετώπιση της ανάγκης για προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Αξιοποιούν την αρχή του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης προκειμένου να είναι σε θέση να δώσουν λύσεις προς την κατεύθυνση αποτελεσματικότερης προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων.
- Ταξινομούν τα ανθρώπινα δικαιώματα σε κατηγορίες ανάλογα με τη φύση τους.
- Εντοπίζουν τα μειονεκτήματα της διαδικασίας του προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους που η ΕΕ έχει θεσπίσει για την εξέταση αίτησης ασύλου.

Ανάλυση (Analysis)

- Εξετάζουν τη συμβολή της προσχώρησης της ΕΕ στην ΕΣΔΑ στην ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο επίπεδο του ενωσιακού δικαίου.
- Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των νομικών εμποδίων που θέτουν οι ιδρυτικές Συνθήκες για την αντιμετώπιση κράτους μέλους της Ένωσης στο οποίο διαπιστώνεται η «ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης» ή «σοβαρή διαρκής παραβίαση» των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Αναλύουν στις βασικές της γραμμές την υπόθεση Kadı ως το κατεξοχήν παράδειγμα σύγκρουσης ΕΕ και ΟΗΕ στον τομέα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Συζητούν κατά πόσον η απόδοση στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔΕΕ) ισχύος πρωτογενούς ενωσιακού δικαίου ενισχύει ή όχι την ουσιαστική προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου.
- Καταδεικνύουν τη συμβολή του θεσμού της ευρωπαϊκής ιθαγένειας ως έχει έως σήμερα, στη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας.
- Συνοψίζουν την έννοια και τη λειτουργία του τεκμηρίου της «ισοδύναμης» προστασίας που εφήυρε και εφαρμόζει το ΕΔΔΑ για να εξασφαλίσει σχέσεις αρμονικής συνύπαρξης με το ΔΕΕ.

Σύνθεση (Synthesis)

- Συνθέτουν τις ποικίλες διεργασίες – οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές, φιλοσοφικές, θρησκευτικές κ.ά. – από τις οποίες προέκυψε η γένεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Προτείνουν τρόπους διεύρυνσης της παρεχόμενης από την Ευρωπαϊκή Ένωση προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Διατυπώνουν προτάσεις για την αντιμετώπιση των δυσμενών συνεπειών των Κανονισμών Δουβλίνο II και III στα ανθρώπινα δικαιώματα των αιτούντων διεθνούς προστασίας.
- Διευκρινίζουν τη θέση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Συγκεντρώνουν τους διάφορους μηχανισμούς που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να αντιμετωπίσει σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από κράτος μέλος.
- Ορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η αναγνώριση ορισμένων παρεπόμενων δικαιωμάτων σε υπηκόους τρίτων κρατών κρίνεται αναγκαία για την ουσιαστική άσκηση δικαιωμάτων που είναι συνδεδεμένα με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια.

Αξιολόγηση (Evaluation)

- Συστήνουν τρόπους με τους οποίους η παρεχόμενη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων θα μπορούσε να καταστεί αποτελεσματικότερη.
- Συγκρίνουν την εθνική με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια.
- Εκτιμούν κατά πόσον με τον Κανονισμό «Δουβλίνο III» έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς την ουσιαστική προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων διεθνούς προστασίας και ως προς την αποσυμφόρηση των κρατών-μελών που επωμίζονται το κύριο «βάρος» στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης.
- Ασκούν κριτική στη θέση και το ρόλο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις διαπραγματεύσεις με τα υποψήφια προς ένταξη κράτη.
- Αξιολογούν τη νομολογία Kadı του ΔΕΕ ως προς τις επιπτώσεις της αφενός στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αφετέρου στη διαφύλαξη της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.
- Αποτιμούν τα αποτελέσματα της συνεργασίας των δύο ευρωπαϊκών Δικαστηρίων – ΔΕΕ και ΕΔΔΑ – στην υιοθέτηση κοινής προσέγγισης σχετικά με την αρχή ne bis in idem.

Βιβλιογραφία

Υποχρεωτική βιβλιογραφία:

- Σ.-Η. Ακτύπης, *Δίκαιο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - Πανεπιστημιακές παραδόσεις*, Λευκωσία, 2013, σελ. 1-60.
- Σ.-Η. Ακτύπης, «Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νομολογία του ΕΔΔΑ: τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο», *Επιθεώρηση Μεταναστευτικού Δικαίου*, 2012/3, σελ. 240-250.
- Σ.-Η. Ακτύπης, «Άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7», στο Λ.-Α. Σισιλιάνος (επιμ.), *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 750-762.
- Β. Χριστιανός (επιμ.), *Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, *passim*.
- Π. Δ. Δαγτόγλου, *Συνταγματικό Δίκαιο: ατομικά δικαιώματα*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2011, σελ. 49-66.
- Γ. Κατρούγκαλος, *Θεσμοί κοινωνικής πολιτικής και προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2009, σελ. 75-111.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

- Ν. Αλιπράντης (επιμ.), *Τα κοινωνικά δικαιώματα σε υπερεθνικό επίπεδο ανά τον κόσμο*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 2008, 473 σελ.
- Η. Γ. Αναγνωστόπουλος, «*Ne bis in idem* στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας», *Ποινικά Χρονικά*, 2010/Ξ, σελ. 796-800.
- Γ. Αρέστης, «Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια μέσα από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης», *Επιθεώρηση Μεταναστευτικού Δικαίου*, 2012/3, σελ. 233-239.
- Π. Δ. Δαγτόγλου, *Συνταγματικό Δίκαιο: ατομικά δικαιώματα*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2011, σελ. 3-31 και σελ. 49-66.
- Μ. R. Ishay, *Η ιστορία των δικαιωμάτων του ανθρώπου*, Εκδόσεις Σαββάλας, Αθήνα, 2008, σελ. 30-48.
- Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, *Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο & Συνθήκη της Λισσαβόνας*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2011, σελ. 1-21.
- Κ. Κόνδη, Αικ. Πισσόλη, Ρ. Simsive, «Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ», *ΕΕΕυρΔ*, 2012/2-3, σελ. 183-199.
- Σ. Κουκούλη-Σπηλιωτοπούλου, «Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ: πεδίο εφαρμογής και ελληνική νομολογία (με αφορμή τη ΔΕΕ 26.2.2013, C-617/10, *Akerberg Fransson*)», *Θεωρία & Πράξη Διοικητικού Δικαίου*, 2013/2, σελ. 176-187.
- Μ. Κρητικός, «Άρθρο 2 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), *Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 8-11.
- Ε. Ξηναρόπουλος, «Υπόθεση KADI: *Praeter Legem* προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου», *ΕΕΕυρΔ*, 2009/4, σελ. 469-480.
- Τ. Παπαδοπούλου, «Ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με βάση τις διατάξεις της Συνθήκης της Λισαβόνας», *ΕΕΕυρΔ*, 2010/2, σελ. 163-170.
- Τ. Παπαδοπούλου, «Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια κατά τη νομολογία του ΔΕΕ: προς μια αυτόνομη πηγή δικαιωμάτων των ευρωπαίων πολιτών;», *ΕΕΕυρΔ*, 2012/1, σελ. 17-

28.

- Λ.-Α. Σισιλιάνος, «Εισαγωγή», στο Λ.-Α. Σισιλιάνος (διεύθ. έκδ.), *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - Ερμηνεία κατ' άρθρο*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 1-17 και του ίδιου «Προοίμιο», όπ.π., σελ. 21-32.
- Β. Σκουρής, «Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων» (Αντιφώνηση του τιμωμένου – καθηγητή Προέδρου Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ. Βασιλείου Σκουρή – κατά την ανακήρυξή του σε Επίτιμο Διδάκτορα Νομικής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου).
- Χ. Συνοδινός, *Η επίδραση του Ευρωπαϊκού Δικαίου στο καθεστώς ασύλου των προσφύγων*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 31-73.
- Β. Χατζόπουλος, «Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ύστερα από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισαβόνας», *Δικαιώματα του Ανθρώπου*, 2011/2, σελ. 365-396.
- Έγγραφο προβληματισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί ορισμένων πτυχών της προσχώρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-05/convention_el_2010-05-21_08-58-25_639.pdf)
- Σχέδιο συμφωνίας προσχώρησης της ΕΕ στην ΕΣΔΑ [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/Accession/Meeting_reports/47_1\(2013\)008rev2_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/Accession/Meeting_reports/47_1(2013)008rev2_EN.pdf)
- Οδηγία 2004/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29^{ης} Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:229:0035:0048:el:pdf>)

Θα δίνεται συμπληρωματικό υλικό ανά εβδομάδα.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
1	<p>Οι φοιτητές, αναμένεται να μπορούν να:</p> <p>Θέμα: Εισαγωγή στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την προστασία τους & Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ευρώπη: Συμβούλιο της Ευρώπης και ΕΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> κατανοούν τις ποικίλες διεργασίες – οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές, φιλοσοφικές, θρησκευτικές κ.ά. – από τις οποίες προέκυψε η γένεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ορίζουν και διακρίνουν τον φορέα, τον χορηγό και τον εν δυνάμει εχθρό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· γνωρίζουν και κατανοούν τη θεωρητική διάκριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε κατηγορίες ανάλογα με τη φύση κάθε δικαιώματος· αντιλαμβάνονται και εξηγούν την αλληλεξάρτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και κατανοούν την έννοια και τις επιπτώσεις της τριτενέργειας στην ουσιαστική προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· γνωρίζουν το δικαιοδοτικό μηχανισμό προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης· αντιλαμβάνονται την ουσιαστική διαφοροποίηση μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρώπης και της ΕΕ. 	<p>Θα δίνεται συμπληρωματικό υλικό ανά εβδομάδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> Εξοικείωση με τον οδηγό μελέτης Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Σ.-Η. Ακτύπης, <i>Δίκαιο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - Πανεπιστημιακές παραδόσεις</i>, Λευκωσία, 2013, σελ. 1-60. Επίλυση της 1ης και 2ης άσκησης Ανακοίνωση της 1ης εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ~14 ώρες μελέτης. ~4 ώρες επίλυση της 1ης και 2ης άσκησης ~4 ώρες εκπόνηση της 1ης εργασίας
2	<p>Θέμα: Από τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν τη νομολογιακής προέλευσης ένταξη της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ενωσιακό δίκαιο· 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Π. Δ. Δαγτόγλου, <i>Συνταγματικό Δίκαιο: ατομικά δικαιώματα</i>, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2011, σελ. 49-66. Μ. Κρητικός, «Άρθρο 6 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, 	<ul style="list-style-type: none"> ~14 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 3ης άσκησης ~4 ώρες συμμετοχής στην 1η ΟΣΣ ~13 ώρες εκπόνηση της 1ης εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
	<ul style="list-style-type: none"> να κατανοούν τους λόγους της σταδιακής ένταξης της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ενωσιακό δίκαιο· αντιλαμβάνονται την περιορισμένη εμβέλεια της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ενωσιακό δίκαιο· αξιολογούν τις προόδους και τις καθυστερήσεις στον τομέα αυτόν· προτείνουν τρόπους διεύρυνσης της παρεχόμενης από την ΕΕ προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. 	<p>παρ. 1-9.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίλυση της 3^{ης} άσκησης • Εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας • Διεξαγωγή της 1^{ης} ΟΣΣ 	
3	<p>Θέμα: Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια και Πολιτικά Δικαιώματα</p> <ul style="list-style-type: none"> απαριθμούν τα δικαιώματα που απορρέουν από το θεσμό της ευρωπαϊκής ιθαγένειας· κατανοούν τη σχέση μεταξύ της εθνικής και της ευρωπαϊκής ιθαγένειας· αντιλαμβάνονται τον πρωτεύοντα ρόλο των πολιτικών δικαιωμάτων στην εγκαθίδρυση μιας πολιτικής ευρωπαϊκής ένωσης· εξάγουν συμπεράσματα για το ρόλο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς την εμβάθυνση του θεσμού της ευρωπαϊκής ιθαγένειας· αξιολογούν τη συμβολή του θεσμού ως έχει έως σήμερα στη διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> ο Μ. Κρητικός, «Άρθρο 9 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 45-51. ο Σμ. Ρηγάκου, «Άρθρο 20 [ΣΛΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 228-238. ο Σμ. Ρηγάκου, «Άρθρο 22 [ΣΛΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 249-255. ο Μ. Κρητικός, «Άρθρο 10», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 51-53. • Επίλυση της 4^{ης} άσκησης • Εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • ~14 ώρες μελέτης • ~2 ώρες επίλυση της 4^{ης} άσκησης • ~13 ώρες εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
4	<p>Θέμα: Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια και Δικαίωμα Κυκλοφορίας</p> <ul style="list-style-type: none"> αντιλαμβάνονται την άμεση σύνδεση της ιδιότητας του πολίτη της ΕΕ με το δικαίωμα της κυκλοφορίας εντός της επικράτειας της Ένωσης· αναλύουν τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς στην άσκηση του δικαιώματος κυκλοφορίας· κατανοούν γιατί και υπό ποιες προϋποθέσεις η αναγνώριση ορισμένων παρεπόμενων δικαιωμάτων σε υπηκόους τρίτων κρατών κρίνεται αναγκαία για την ουσιαστική άσκηση δικαιωμάτων που είναι συνδεδεμένα με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια· εντοπίζουν τα αδύναμα σημεία της σχετικής νομολογίας του ΔΕΕ· εφαρμόζουν τους σχετικούς κανόνες του ενωσιακού δικαίου όπως έχουν εξειδικευθεί νομολογιακά. 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Σμ. Ρηγάκου, «Άρθρο 21 [ΣΛΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 238-248. Επίλυση της 5^{ης} άσκησης Εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ~14 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 5^{ης} άσκησης ~13 ώρες εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας
5	<p>Θέμα: Προστασία Προσωπικών Δεδομένων</p> <ul style="list-style-type: none"> αντιλαμβάνονται την άμεση σύνδεση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων με τη δημοκρατία· γνωρίζουν τους σχετικούς κανόνες του πρωτογενούς ενωσιακού δικαίου και να εντοπίζουν τους σχετικούς κανόνες του παράγωγου ενωσιακού δικαίου· επεξεργάζονται το ισχύον σχετικό νομικό πλαίσιο, ούτως ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στη σύγχρονη ηλεκτρονική εποχή· κατανοούν το «δικαίωμα στην ηλεκτρονική λήθη» ή 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Ν. Ε. Φαραντούρης, «Άρθρο 16 [ΣΛΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 216-218. Γ. Β. Αυγερινός, «Άρθρο 39 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, 129-131. Σαχπεκίδου Ευγενία, «Ευρωπαϊκό δίκαιο», εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2013, σελ. 245-279 Επίλυση της 6^{ης} και 7^{ης} άσκησης Υποβολή της 1^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ~16 ώρες μελέτης ~4 ώρες επίλυση της 6^{ης} και 7^{ης} άσκησης ~14 ώρες εκπόνηση της 1^{ης} εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
	<p>«δικαίωμα στην ηλεκτρονική διαγραφή» και συσχετίζουν το τελευταίο με την ουσιαστική προστασία άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων·</p> <ul style="list-style-type: none"> αξιολογούν τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του σχετικού παράγωγου ενωσιακού δικαίου. 		
6	<p>Θέμα: Κοινωνικά Δικαιώματα</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν τα κοινωνικά δικαιώματα που προστατεύονται από το δίκαιο της ΕΕ· κατανοούν την έννοια της αρχής του κοινωνικού δικαίου της ΕΕ, ιδίως σε σχέση με την «αρχή του ανταγωνισμού»· αντιλαμβάνονται τον καθοριστικό ρόλο του ενωσιακού Δικαστή στην προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων· αξιολογούν κατά πόσον η απόδοση στο ΧΘΔΕΕ ισχύος πρωτογενούς ενωσιακού δικαίου ενισχύει ή όχι την ουσιαστική προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου· περιγράφουν και αξιολογούν την εξέλιξη της προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων στην κοινοτική/ενωσιακή έννομη τάξη, καθώς και εντοπίζουν τα κενά στην προστασία αυτή. 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Γ. Κατρούγκαλος, <i>Θεσμοί κοινωνικής πολιτικής και προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο</i>, Αθήνα, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 2009, σελ. 75-111. Επίλυση της 8^{ης} άσκησης Ανακοίνωση της 2^{ης} εργασίας Διεξαγωγή της 1^{ης} τηλεσυνάντησης 	<ul style="list-style-type: none"> ~17 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 8^{ης} άσκησης ~2 ώρες συμμετοχής στην 1^η τηλεσυνάντηση ~4 ώρες εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας
7	<p>Θέμα: Αρχή της μη διάκρισης</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν το σχετικό με τις διακρίσεις πρωτογενές και 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> FRA, <i>Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ~15 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 9^{ης} άσκησης ~14 ώρες εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) / Estimated student work time (hours)
	<p>παράγωγο ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο·</p> <ul style="list-style-type: none"> • διακρίνουν τις άμεσες από τις έμμεσες διακρίσεις· • γνωρίζουν και αναλύουν τα προστατευόμενα χαρακτηριστικά· • αξιολογούν την εξέλιξη της παρεχόμενης προστασίας κατά των διακρίσεων από την ενωσιακή έννομη τάξη· • κατανοούν τα κριτήρια βάσει των οποίων δικαιολογείται διαφορετική μεταχείριση. 	<p>διακρίσεων, Λουξεμβούργο, 2011: 1.1. «Πλαίσιο και ιστορικό της ευρωπαϊκής νομοθεσίας κατά των διακρίσεων» (σελ.12-15), 1.2.1. «Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (σελ. 16-17), 2 «Κατηγορίες και κριτήρια δικαιολόγησης διακρίσεων» (2.1., 2.2., 2.3.: σελ. 25-37), 2.6.2 «Ανάλυση του γενικού κριτηρίου δικαιολόγησης των διακρίσεων», 2.6.3. «Εφαρμογή του γενικού κριτηρίου» και 2.6.4. «Συγκεκριμένα κριτήρια δικαιολόγησης δυνάμει του δικαίου της ΕΕ» (σελ. 53-56).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίλυση της 9^{ης} άσκησης • Εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας 	
8	<p>Θέμα: Δικαιώματα αιτούντων άσυλο και προσφύγων (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζουν τις διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ σχετικά με το άσυλο· • αποτιμούν τα έννομα αποτελέσματα που αυτές οι διατάξεις παράγουν έναντι των κρατών-μελών και της ίδιας της Ένωσης· • ορίζουν τις έννοιες «πρόσφυγας» και «αιτών άσυλο»· • κατανοούν τη διαδικασία του προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους που η ΕΕ έχει θεσπίσει για την εξέταση αίτησης ασύλου· • εντοπίζουν τα μειονεκτήματα της ως άνω διαδικασίας χορήγησης ασύλου στην ΕΕ· • αναλογίζονται ποιες δυσμενείς συνέπειες μπορεί να έχει αυτή η διαδικασία στα ανθρώπινα δικαιώματα των 	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> ο Μ. Κρητικός, «Άρθρο 3 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, παρ. 1-5. ο Δ. Αναγνωστοπούλου, «Άρθρα 78, 79, 80 [ΣΛΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 451-474. • Επίλυση της 10^{ης} άσκησης • Εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • ~15 ώρες μελέτης • ~2 ώρες επίλυση της 10^{ης} άσκησης • ~14 ώρες εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
	αιτούντων διεθνούς προστασίας και σε ποια ανθρώπινα δικαιώματα.		
9	<p>Θέμα: Δικαιώματα αιτούντων άσυλο και προσφύγων (II)</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν το σχετικό παράγωγο δίκαιο της ΕΕ· συγκρίνουν το καθεστώς του «Δουβλίνο II» με αυτό του «Δουβλίνο III»· εξάγουν συμπεράσματα κατά πόσον με τον Κανονισμό «Δουβλίνο III» έχει σημειωθεί πρόοδος ως προς την ουσιαστική προστασία των αιτούντων διεθνούς προστασίας και ως προς την αποσυμφόρηση των κρατών-μελών που επωμίζονται το κύριο «βάρος» στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης· γνωρίζουν και αξιολογούν τη «διορθωτική» εν προκειμένω νομολογία του ΕΔΔΑ· συσχετίζουν την κοινή πολιτική της ΕΕ στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Σ.-Η. Ακτύπης, «Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νομολογία του ΕΔΔΑ: τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο», <i>Επιθεώρηση Μεταναστευτικού Δικαίου</i>, 2012/3, σελ. 240-250. Επίλυση της 11^{ης} και 12^{ης} άσκησης Εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ~15 ώρες μελέτης ~4 ώρες επίλυση της 11^{ης} και 12^{ης} άσκησης ~15 ώρες εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας
10	<p>Θέμα: Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο και αρχή <i>ne bis in idem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> κατανοούν τη συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης· διακρίνουν το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της αρχής <i>ne bis in idem</i> του ενωσιακού δικαίου και του δικαίου της ΕΣΔΑ· 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Σ.-Η. Ακτύπης, «Άρθρο 4 Πρωτοκόλλου 7», στο Λ.-Α. Σισιλιάνος (επιμ.), <i>Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Ερμηνεία κατ' άρθρο</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ. 750-762. Επίλυση της 13^{ης} άσκησης Υποβολή της 2^{ης} εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ~12 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 13^{ης} άσκησης ~4 ώρες συμμετοχής στην 2^η ΟΣΣ ~11 ώρες εκπόνηση της 2^{ης} εργασίας

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) /Estimated student work time (hours)
	<ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν τα συστατικά στοιχεία της αρχής <i>ne bis in idem</i>. αποτιμούν τα αποτελέσματα της συνεργασίας των δύο ευρωπαϊκών Δικαστηρίων – ΔΕΕ και ΕΔΔΑ – στην υιοθέτηση κοινής προσέγγισης σχετικά με την αρχή <i>ne bis in idem</i>. αντιλαμβάνονται τον κομβικό ρόλο του Δικαστηρίου του Λουξεμβούργου στην ερμηνεία του ΧΘΔΕΕ και ιδιαίτερα του άρθρου που καθιερώνει, σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου, την αρχή <i>ne bis in idem</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Διεξαγωγή της 2^{ης} ΟΣΣ 	
11	<p>Θέμα: Η προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ΕΣΔΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν τις ουσιαστικές διαφοροποιήσεις μεταξύ του συστήματος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕ και της ΕΣΔΑ. εντοπίζουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της προσχώρησης της ΕΕ στην ΕΣΔΑ υπό το πρίσμα του ενωσιακού δικαίου. αναλύσουν και αξιολογούν συγκεκριμένα τη συμβολή της προσχώρησης της ΕΕ στην ΕΣΔΑ στην ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο επίπεδο του ενωσιακού δικαίου. κατανοούν την έννοια και τη λειτουργία του τεκμηρίου της «ισοδύναμης» προστασίας που εφήυρε και εφαρμόζει το ΕΔΔΑ για να εξασφαλίσει σχέσεις αρμονικής συνύπαρξης με το ΔΕΕ. 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Μ. Κρητικός, «Άρθρο 6 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, παρ. 10-14. Επίλυση της 14^{ης} άσκησης 	<ul style="list-style-type: none"> ~12 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 14^{ης} άσκησης

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) / Estimated student work time (hours)
12	<p>Θέμα: Ευρωπαϊκή Ένωση και ΟΗΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> κατανοούν τη σχέση που συνδέει την ΕΕ με τον ΟΗΕ· αντιλαμβάνονται το ενδεχόμενο ανάληψης εκ μέρους των κρατών μελών της ΕΕ αντιφατικών υποχρεώσεων από την ιδιότητα τους αυτή αφενός και την ιδιότητά τους ως κρατών μελών του ΟΗΕ αφετέρου· γνωρίζουν και αναλύουν στις βασικές της γραμμές την υπόθεση <i>Kadi</i> ως το κατεξοχήν παράδειγμα σύγκρουσης ΕΕ και ΟΗΕ στον τομέα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· αξιολογούν τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ ως προς τις επιπτώσεις της αφενός στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αφετέρου στη διαφύλαξη της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 60/08, 3.9.2008: «Το Δικαστήριο ακυρώνει τον Κανονισμό του Συμβουλίου περί δεσμεύσεως των κεφαλαίων των Υ. Α. Kadi και Al Barakaat International Foundation» Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 95/10, 30.9.2010: «Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει τον Κανονισμό που δεσμεύει τα κεφάλαια του Υ. Α. Kadi» Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 33/13, 19.3.2013: «Ο γενικός εισαγγελέας Υ. Βοτ προτείνει στο Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου "Kadi II"» Επίλυση της 15^{ης} άσκησης 	<ul style="list-style-type: none"> ~12 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 15^{ης} άσκησης
13	<p>Θέμα: Εσωτερική και εξωτερική πολιτική της ΕΕ σχετικά με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα</p> <ul style="list-style-type: none"> γνωρίζουν τα νομικά εμπόδια που θέτουν οι ιδρυτικές Συνθήκες για την αντιμετώπιση κράτους μέλους της Ένωσης στο οποίο διαπιστώνεται η «ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης» ή «σοβαρή διαρκής παραβίαση» των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των ως άνω νομικών εμποδίων· κατανοούν τη θέση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ· 	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτη βιβλιογραφίας <ul style="list-style-type: none"> Μ. Κρητικός «Άρθρο 7 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 38-42. Γ. Β. Αυγερινός, «Άρθρο 21 [ΣΕΕ]», στο Β. Χριστιανός (επιμ.), <i>Συνθήκη της ΕΕ και ΣΛΕΕ</i>, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σελ. 96-99. Επίλυση της 16^{ης} άσκησης 	<ul style="list-style-type: none"> ~12 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 16^{ης} άσκησης

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εβδομάδα / Week	Μαθησιακά Αποτελέσματα / Learning Outcomes	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες / Educational Activities	Υπολογιζόμενος χρόνος μελέτης (ώρες) / Estimated student work time (hours)
	<ul style="list-style-type: none"> κατανοούν στις βασικές του γραμμές το ρόλο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ως μηχανισμού πρόληψης σοβαρών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κράτη μέλη της Ένωσης γνωρίζουν και αξιολογούν τη θέση και το ρόλο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις διαπραγματεύσεις με τα υποψήφια προς ένταξη κράτη. 		
14		<p>ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Επίλυση της 17^{ης} άσκησης Διεξαγωγή της 2^{ης} τηλεσυνάντησης 	<ul style="list-style-type: none"> ~14 ώρες μελέτης ~2 ώρες επίλυση της 17^{ης} άσκησης ~2 ώρες συμμετοχής στην 2^η τηλεσυνάντηση
15		<p>ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ~25 ώρες προετοιμασίας για τελική εξέταση
16		<p>ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ~25 ώρες προετοιμασίας για τελική εξέταση ~3 ώρες συμμετοχή στην τελική εξέταση
Σύνολο			~375 – ~450 ώρες

* Κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, συμπεριλαμβάνονται και 2 εβδομάδες για τις διακοπές των Χριστουγέννων και 2 εβδομάδες για τις Διακοπές του Πάσχα, οι οποίες δεν υπολογίζονται μέσα στις εβδομάδες διαβάσματος. Το ακαδημαϊκό έτος είναι συνολικά 36 εβδομάδες, εκ των οποίων μόνο οι 32 εβδομάδες συμπεριλαμβάνονται στο διάβασμα του φοιτητή. Το ακαδημαϊκό εξάμηνο είναι συνολικά 18 εβδομάδες, εκ των οποίων μόνο οι 16 εβδομάδες συμπεριλαμβάνονται στο διάβασμα του φοιτητή.